

Valmistelu hyvinvointialueen muodostamiseksi

Kaupunginhallitus 13.09.2021 § 345
1120/00.01.02.00/2021

Valmistelija Talousjohtaja Heli Lähteenmäki, henkilöstöpäällikkö Irmeli Niittymäki:

Eduskunta hyväksyi 23.6.2021 lainsäädännön hyvinvointialueiden perustamisesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistuksesta. Sen mukaan hyvinvointialueet aloittavat toimintansa 1.1.2023, jolloin kunnista siirtyy sosiaali- ja terveystoimen palvelut työllisyyspalveluita lukuunottamatta, oppilashuollosta osa sekä pelastustoimi hyvinvointialueen järjestettäväksi liikkeenluovutuksella. Lisäksi sote-kuntayhtymät eli Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, Varsinais-Suomen erityishuoltopiiri sekä Varsinais-Suomen lastensuojelukuntayhtymä siirtyvät osaksi hyvinvointialuetta. Samoin tapahtuu aluepelastuslaitokselle.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue tulee olemaan 1.1.2023 alkaen Suomen toiseksi suurin hyvinvointialue ja merkittävä työnantaja, jossa työntekijöitä tulee olemaan noin 21 000. Nyt rakenteilla olevalla väliaikaishallinnolla on merkittävä tehtävä tulevan hyvinvointialueen valmisteluissa. Väliaikainen valmistelutoimielin (Vate) huolehtii maakunnan soteuudistuksen valmistelusta ennen maaliskuun 2022 alkua, jolloin aluevaltuusto aloittaa. Vate osallistuu muun muassa hyvinvointialueelle siirtyvän omaisuuden ja sopimusten selvittämiseen, päättää hyvinvointialueen vuosien 2021 ja 2022 talousarviosta sekä osallistuu ensimmäisten aluevaalien järjestämiseen. Valmisteluorganisaatiota hyvinvointialueella ei vielä ole, vaan sen rekrytointi alkaa Vaten perustamisen jälkeen.

Varsinais-Suomessa ei ole ollut käynnissä vapaaehtoista hallinnollista valmistelua hyvinvointialueuudistuksen toteuttamiseksi ennen lainsäädännön vahvistumista. Niinpä aikataulu hyvinvointialueen muodostamiseksi on äärimmäisen tiukka

Naantalın kaupunki on valmistautunut hyvinvointialueuudistukseen organisoimalla sekä listaamalla selvitettäviä asioita oman valmistelun osalta kesäkuun 2021 alussa. Valmistelutyötä koordinoi työryhmä, joka koostuu kaupunginjohtajasta, toimialajohtajista, henkilöstöpäälliköistä sekä talousjohtajasta. Selvittäviä asioita ovat mm. siirtyvä henkilöstö, siirtyvät sopimukset, siirtyvä omaisuus sekä tarvittavat uudet sopimukset hyvinvointialueen kanssa. Useassa selvitettävässä asiassa kaivattaisiin keskustelukumppania hyvinvointialueelta, mutta tällä hetkellä sellaista ei vielä ole olemassa.

Henkilöstöasioiden osalta:

Kuntien palveluksessa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannon tehtävissä oleva henkilöstö siirtyy hyvinvointialueelle ja lisäksi palvelutuotantoon liittyvissä tukipalvelutehtävissä työskentelevät henkilöt siirtyvät hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien palvelukseen, jos henkilön tosiasiallisista työtehtävistä vähintään puolet on kunnan sosiaali- tai terveydenhuollon tai pelastustoimen tukitehtäviä.

Tukipalveluiksi katsotaan tässä yhteydessä kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen toimintaa tukevat tehtävät kuten esimerkiksi keskitetty ruokahuolto, siivous, laitehuolto, toimisto- ja hallintopalvelut, palkanlaskenta-, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut, ICT-palvelut tai kiinteistötoimi, tekniset palvelut sekä laboratoriot ja kuvantamispalvelut.

Siirtojen valmistelulle jää uudistuksessa kunnille hyvin vähän aikaa, joten esivalmistelu henkilöstösiirroista on syytä aloittaa myös Naantalissa, vaikka itse liikkeenluovutuksen valmistelu tehdäänkin vuonna 2022. Henkilöstösuunnittelun yleisistä periaatteista voidaan todeta, että jos nykyiseen virkaan tai tehtävään ei kohdistu muutosta, henkilö jatkaa pääsääntöisesti omassa tehtävässään joko Naantalina kaupungissa tai tulevalla hyvinvointialueella. Muutoksia kohdistuu erityisesti hallinto- ja tukipalvelujen tehtäviin molemmissa organisaatioissa ja näistä suunnitelmat tehdään vuosien 2021 ja 2022 aikana. Hallinto- ja tukipalvelujen henkilöstöstä osa tulee siirtymään uudelle hyvinvointialueelle. Jäljelle jäävässä kaupunkiorganisaatiossa tulee varmistaa organisaation toimintakyky osaamisen siirtämisen ja tarvittaessa tehtävämuutosten kautta.

Avoimeksi tuleviin hallinto- ja tukipalveluiden tehtäviin sekä toimistotehtäviin ja em. tehtävien sijaisuuksiin voidaan tehdä työsopimus tai viranhoidomääräys enintään 31.12.2022 saakka, jotta hallinnon ja tukipalveluiden toimintojen uudelleenjärjestelyjen kautta vapautuvalle vakinaiselle henkilöstölle voidaan turvata palvelussuhteen jatkuvuus. Tämän vuoksi tehtävien täyttöä joudutaan tarvittaessa rajoittamaan vuosina 2021 ja 2022. Kaupunginjohtajan täyttölupan piirin kuuluville tehtäville haetaan täyttölupa pääsääntöisesti 31.12.2022 saakka, mikäli tehtävien hoitoa ei voida muulla tavoin järjestää. Kaupunginjohtajan täyttölupan piiriin kuuluu jatkossa hallinto- ja tukipalvelutehtävät. Toimialajohtajan täyttölupa tarvitaan asiakas – ja peruspalvelutehtäviin sekä lain mukaisten mitoitusten vaatimiin tehtäviin. Kaupunginhallitukselle menee jatkossakin täyttöluvat esimiestehtävistä, tulosvastuullisista tehtävistä ja yksittäisistä erityisasiantuntijatehtävistä. Tällä täyttölupan tarkennuksella tarkistetaan kaupunginhallituksen 2.12.2019 § 379 talousarvion täytäntöönpanomääräyksen muuttamista.

Lisäksi tukipalveluja ja niiden tuotantotapaa joudutaan miettimään uudelleen volyymin vähentyessä.

Sosiaali- ja terveystoimen sopimusten osalta siirto on melko selvä asia, mutta mm. IT-asioihin liittyvät sopimukset vaativat pohdintaa ja linjauksia hyvinvointialueen puolelta. Uudet sopimukset mm. tilojen käytöstä hyvinvointialueen kanssa tulevat tehtäviksi siinä vaiheessa, kun hyvinvointialueella on valmistelijoita asiaa varten. Tieto siirtyvistä sopimuksista sekä tarvittavista uusista sopimuksista on annettava hyvinvointialueelle 28.2.2022.

Aikataulu hyvinvointialueen valmistelussa on niin tiukka, että suuria muutoksia esimerkiksi palveluverkkoon ei tässä aikataulussa todennäköisesti pystytä tekemään. Tähän liittyy mm. kysymykset kuntien vuokraamista tiloista ja niiden investointitarpeista. Lainsäädännön mukaan hyvinvointialue on velvollinen vuokraamaan sote-käytössä olevat tilat 3+1 vuodeksi, mutta mitä tapahtuu tämän jälkeen on linjattava asia. Lisäksi mm. se, millä mekanismilla hyvinvointialueen käyttöön hankitaan uusia tiloja, on vielä epäselvää. Lähtökohtaisesti hyvinvointialue ei voi ottaa lainaa, eli se ei voi myöskään rakennuttaa uusia kiinteistöjä. Tältä osin lainsäädäntö vielä täsmentyne.

Kun Varsinais-Suomen hyvinvointialuevalmistelu pääsee vauhtiin, sieltä tulee erilaisia tietotarpeita kunnista sekä valmisteluryhmiä, joihin tarvitaan myös kuntien edustajia.

Naantalin tavoitteena on luovuttaa hyvinvointialueelle toimivat palvelut, ja siten varmistaa että palveluja naantalilaisille on tarjolla jatkossakin. Myös henkilöstön osalta pyritään turvaamaan hallittu siirto hyvinvointialueelle. Myös kaupunkiin jäljelle jäävä organisaatio kaipaa tietoa ja tukea muutokseen.

Esivalmistelun aloittaminen on käsitelty yhteistyötoimikunnassa 26.8.2021.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi hyvinvointialueen valmistelutilanteen ja päättää, että aloitetaan Naantalin kaupungin organisaatioon liittyvä valmistelu yllä esitettyjen periaatteiden mukaisesti.
Kokouskäsitely	Merkittiin, että henkilöstön edustaja Katja Mäntylä oli läsnä kokouksessa asian käsittelyn ajan.
Päätös	Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.